

Το Βραβείο Νόμπελ για την Ειρήνη στην Ιρανή

Shirin Ebadi

Η Σιρίν Εμπαντί, δικηγόρος, 54 ετών, υπήρξε δικαστής στη χώρα της, αλλά το Ιρανικό καθεστώς δεν δέχεται γυναίκες δικαστές και την καθαίρεσε από το αξίωμά της. Η Σιρίν Εμπαντί συνέχισε, ως δικηγόρος πια, να μάχεται για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ειδικότερα για τα δικαιώματα της γυναίκας. Πολέμια του φονταμενταλισμού και της οπισθοδρόμησης της πολιτικής σχετικά με την ελευθερία της σκέψης και του λόγου, καταδικάστηκε το 2000, σε δέκα πέντε μήνες φυλάκιση με αναστολή και πέντε χρόνια αποχή από τα επαγγελματικά της καθήκοντα, επειδή έδωσε στη δημοσιότητα κασέτα με διαμαρτυρίες κατά του καθεστώτος. Η ποινή της τελικά μετατράπηκε σε υποχρέωση καταβολής προστίμου, αλλά, όπως λέει στους φίλους της, δεν ξεχνάει ποτέ τις είκοσι πέντε ημέρες που πέρασε στην απομόνωση, γεγονός

που ενδυνάμωσε την αγωνιστική της πίστη.

Επειδή το όνομά της περιλαμβάνεται στη «μαύρη λίστα» από το καθεστώς της πατρίδας της, τελικά καταφεύγει εξόριστη στο Παρίσι, εκεί συνεχίζει την αγωνιστική της δράση και δεν διστάζει να αναλάβει, ως δικηγόρος, υποθέσεις αδικημένων και καταδικωκομένων με δύσκολες και επικίνδυνες γι' αυτήν προεκτάσεις.

Μετά την απονομή του Nobel Ειρήνης το 2003, αυτή η ξεχωριστή αγωνίστρια δηλώνει ότι δεν δέχεται τον τίτλο της ηρωίδας. «Οι ήρωες πεθαίνουν ή εκπίπτουν» λέει, «πρέπει να πολεμήσουμε για τα πεπρωμένα μας». Και συνεχίζει «μια κοινωνική αλλαγή δεν πρέπει να βασίζεται σε έναν άνθρωπο».

Αρνείται να ασχοληθεί με την πολιτική για να μπορεί ελεύθερα να αγωνίζεται για τους ταπεινούς, τους ξεχασμένους, τις γυναίκες, τα παιδιά, τους πολιτικούς κρατούμενους. Σε όλους αυτούς, όπως δηλώνει, οφείλει το Nobel Ειρήνης που της απονεμήθηκε.

Η Σιρίν Εμπαντί έχει γράψει περισσότερα από δέκα νομικά συγγράμματα όπου, ως επί το πλείστον, αναλύει τις αντιθέσεις μεταξύ της προσπάθειας του καθεστώτος για την ενοποίηση των διάφορων απόψεων του σιισμού και του αστικού δικαίου.

Πώς είναι δυνατόν η γυναίκα να είναι ίση με τον άντρα όταν ψηφίζει αλλά να μην μπορεί να είναι μάρτυρας σε δίκη ή να έχει διαφορετική αντιμετώπιση ως κληρονόμος; Η γυναίκα δεν μπορεί σύμφωνα με τους νόμους του Κορανίου, να ανέλθει στις υψηλότερες βαθμίδες της διοίκησης.

Η δικαιοσύνη χαρακτηρίζει υπεύθυνο για ποινικά αδικήματα το κορίτσι από τα 11 του χρόνια, οπότε θεωρείται ενήλικο, αλλά όχι αντίστοιχα και το αγόρι.

Η Σιρίν Εμπαντί μάχεται εναντίον της ιρανικής πατριαρχικής ιδεολογίας. Πολύ ευαίσθητη στα γυναικεία θέματα, γίνεται συγχρόνως προστάτης των παιδιών.

Το 1994 ιδρύει την «Εταιρεία για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού» και οργανώνει στην Τεχεράνη τρία εκπαιδευτικά κέντρα. Το Nobel, το χρησιμοποιεί ως όπλο για να πραγματοποιήσει τους σκοπούς της, πονάει τον τόπο της.

Γυρίζοντας στην Τεχεράνη μετά την απονομή Nobel, την περιμένουν μπροστά στο αεροπλάνο τρεις Αντιπρόεδροι, πολλοί βουλευτές με πρώτες τις γυναίκες και η εγγονή του Χοϊμένι, που της περνάει στο λαιμό μια γιρλάντα με λουλούδια.

Καίτη Μποτοπούλου